

Consultatie APF - Reactie Robeco

Graag maken wij van de gelegenheid gebruik om te reageren op uw Consultatiewetsvoorstel Algemeen Pensioenfonds (APF), zoals gepubliceerd op 23 januari 2014 door de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, mede namens de Minister van Financiën.

Wij waarderen het zeer dat de wetgever de mogelijkheid biedt om via een publieke consultatie alle belanghebbenden in een vroeg stadium op de hoogte te stellen van de plannen met betrekking tot de introductie van de APF en actief te verzoeken om commentaar en het aanreiken van eventuele alternatieven en aanvullingen.

Robeco is op diverse wijzen nauw betrokken bij de Nederlandse pensioensector. Robeco is zowel nationaal als internationaal actief als institutioneel vermogensbeheerder van pensioengelden, als pensioendienstverlener voor DC regelingen (sinds 1986) en als Premiepensioeninstelling (St. PPI Robeco, sinds medio 2011). Wij bieden pensioenoplossingen aan pensioenfondsen, sociale partners en (internationale) werkgevers. De onderstaande inbreng is dan ook gebaseerd op onze inzichten in de behoeften van deze marktpartijen en onze praktijkervaring in het realiseren van concrete pensioenoplossingen.

Samenvattend

Wij herkennen de voordelen van het APF die worden geschetst en onderschrijven deze ten volle. Wij hopen dat het APF zo spoedig mogelijk wordt gerealiseerd en ter beschikking komt. Dit levert een belangrijke bijdrage aan het vergroten van de toekomstbestendigheid van de Nederlandse pensioensector.

Naar ons inzicht biedt het APF zoals voorgesteld belangrijke toegevoegde waarde voor de binnenlandse, Nederlandse pensioensector. Het APF biedt aantrekkelijke mogelijkheden om de benodigde consolidatie- en professionaliseringsslag in de Nederlandse pensioensector versneld en efficiënt tot stand te brengen. De vergrote marktwerking die ontstaat in de Nederlandse pensioensector doordat een ieder (binnen de gestelde randvoorwaarden) een APF kan oprichten, zal de keuzemogelijkheden voor werkgevers en werknemers en sociale partners vergroten, uitvoeringskosten verlagen en het actief inspelen op veranderende marktbehoeften stimuleren. Het APF is een uitvoeringsmodel

dat in de grote buitenlandse pensioenmarkten algemeen gangbaar is en aldaar zijn
bestaansrecht reeds heeft bewezen

Hieronder treft u enkele opmerkingen en suggesties aan ter verdere verfijning en in aanvulling op van uw voorstel.

I. Vermogenseisen en werkkapitaal

Wij zijn verheugd met de geschetste contouren van de vermogenseisen van het APF. Het betreft het duidelijke onderscheid tussen enerzijds werkkapitaal (ook wel operationeel vermogen, eigen vermogen, risicokapitaal genoemd in uw consultatie document, dat toebehoort aan de oprichters van het APF) en anderzijds pensioenvermogen (cq het vermogen cq de dekkingsgraad van het betreffende compartiment, dat toebehoort aan de sociale partners). Dit biedt zekerheid aan werknemers, gepensioneerden dat hun belangen goed zijn geborgd en hun opgebouwde pensioenvermogens goed zijn beschermd. Voor de eigenaar/oprichter van het APF biedt dit tegelijkertijd de zekerheid, dat het ter beschikking gestelde werkkapitaal niet wordt blootgesteld aan financiële en verzekeringstechnische risico's die met pensioenopbouw samenhangen. Het werkkapitaal dient sec ter dekking van de risico's die samenhangen met bedrijfsvoering.

Wij zien uit naar de nadere uitwerking van de vereisten voor het werkkapitaal. Daarbij is o.i. van belang dat er oog is voor een level playing field tussen verschillende Nederlandse pensioenuitvoerders. Same risks, same rules adagium. Wij gaan ervan uit, dat de vermogensvereisten voor het APF niet te veel afwijken van die van een PPI, die ook alleen bedrijfsvoeringsrisico's draagt. Idem voor wat betreft ondernemingspensioenfondsen, die DC regelingen voeren of volledig herverzekerd zijn en aldus geen financiële en verzekeringstechnische risico's dragen. Een level playing field met buitenlandse IORPs is eveneens wenselijk.

II. Spoedig mogelijke beschikbaarheid

Wij sluiten ons aan bij het pleidooi van anderen om het APF zo spoedig mogelijk ter beschikking te stellen in de sector. Vanwege de doorlooptijd van het wetgevingstraject zal een introductie vóór januari 2015 lastig worden. Het idee om voor de formele inwerkingtreding de mogelijkheid te bieden om een vergunningsaanvraag bij DNB te starten, onderschrijven wij ten volle. De mogelijkheid om een "leeg APF" op te richten voegt daarbij reeds veel waarde toe. Om een dergelijke snelle implementatie mogelijk te laten zijn is het wel nodig dan de toezichthouder hierop voorbereid is en dat uitwerkingen van nadere (toezichthouder)regels zo veel mogelijk reeds beschikbaar zijn.

III. Level-playing field APF, PF en PPI

Wij willen u hierbij verzoeken om de introductie van het APF (en de aanpassing in wetgeving die hiertoe nodig is) aan te grijpen om enkele grijze gebieden in de reikwijdte van de PPI te verhelderen. Een eenduidige interpretatie van het wetgevend kader - en de

oorspronkelijke bedoeling van de wetgever - is wenselijk. Eventuele anomalieën in gerelateerde wetgeving (bijvoorbeeld Pw) zouden geëvalueerd moeten worden om deze regelgeving beter te laten aansluiten op de PPI-Wft wetgeving, die leidend is voor vormgeving en reikwijdte van PPI pensioeninstelling (waarbij wij volledig ondersteunen dat de Pw leidend is voor wat betreft de inhoud van de Nederlandse pensioenregeling). Met de verdere vergroting van marktwerking in de collectieve pensioensector luistert dit nauw met het oog op voorkomen van regulatory arbitrage, voorkomen van extra nalevingskosten voor private partijen en faciliteren van keuzevrijheid en -mogelijkheden voor werkgevers en werknemers. Wij zien de volgende concrete aandachtspunten:

- a. Niet-risico dragend: De Wft beperkt de reikwijdte van de PPI expliciet door het dragen van bio-metrische risico's uit te sluiten. In de praktijk wordt deze definitie vaak ruimer geïnterpreteerd. Er wordt vanuit gegaan, dat de PPI ook geen financiële risico's (bijvoorbeeld volgend uit minimum rendement garanties) mag dragen. Graag vernemen wij een heldere uitspraak hierover;
- b. Soort regeling: De Wft staat het de PPI toe om "premiereregelingen en andere pensioenregelingen" te beheren, mits het risico niet wordt gedragen door de PPI. In de praktijk wordt deze definitie vaak enger geïnterpreteerd. Er wordt vanuit gegaan, dat de PPI alleen "DC regelingen" mag beheren. De verwachte nieuwe soorten contracten (bijv. de tussenvariant, het reële contract, het defined ambition contract), waarbij het risico veelal niet meer op de pensioeninstelling zelf rust, zouden derhalve ook in een PPI moeten kunnen worden ondergebracht;
- c. Opbouw/Uitkeringsfase: De Wft beperkt de reikwijdte van de PPI ten aanzien van dit punt expliciet niet. In de praktijk wordt echter vaak gesteld, dat de PPI alleen actief mag zijn in de opbouwfase en verplicht is het opgebouwde vermogen over te dragen bij het ingaan van pensioendatum aangezien het langlevens risico dient te zijn afgedekt en niet door de PPI zelf mag worden gedragen. Dit biometrische risico in de uitkeringsfase kan - in lijn met de aanpak in opbouwfase - echter bij een derde partij worden neergelegd. Tezamen met de huidige werkzaamheden gericht op aanpassing/afschaffing van de pensioenknip en streven naar "zachte rechten", is dit een reden te meer zijn om te verduidelijken dat de PPI, onder bepaalde randvoorwaarden, wel de uitkeringsfase mag doen;
- d. Risk carrier: De Wft beperkt de reikwijdte van de PPI niet voor wat betreft aan welke risk carrier het opgebouwde vermogen kan worden overgedragen op pensioendatum. In de praktijk lijkt de interpretatie te zijn, dat dit naar een verzekeraar dient te worden overgedragen. In de praktijk is overdracht naar andere risk carriers mogelijk en veelgevraagd, zoals een pensioenfonds, een captive, en buitenlandse IORP of de werkgever;

IV. Governance

De aanwezigheid van een Belanghebbendenorgaan voor elk compartiment is van groot belang voor goede checks & balances in de governance van het APF. Het bestuur van APF heeft haar mandaat op bedrijfsvoering; het belanghebbendenorgaan op de aspecten die samenhangen met het compartiment. Wij adviseren u bij deze toedeling aan te sluiten op de tweedeling die internationaal wordt aangebracht tussen home en host country mandaten. De reikwijdte van de home country- (cq AFP bestuur) resp. host country-vereisten (cq het belanghebbendenorgaan) zijn voor alle EU lidstaten expliciet vastgesteld, ook reeds voor Nederland. Deze duidelijke (wettelijk verankerde) toedeling van mandaten binnen het gelaagde bestuur voorkomt grijze gebieden in de praktijk

V. Compartimentering, rangregeling

Wij steunen van harte uw idee voor een duidelijke juridische vastlegging van de ring-fencing. In buitenlandse IORPs die DB regelingen beheren én de risico's daarvan op de IORP balans dragen, wordt de uitwerking van de ring-fencing aan het APF zelf overgelaten. Onze praktijkervaring leert, dat dit tot ongewenste of onduidelijke situaties kan leiden. Het APF zal profijt hebben van een goede, in de regelgeving verankerde ring-fencing

VI. Mogelijkheid om vrijwillige aanvullende pensioenregelingen uit te voeren

De toegevoegde waarde van de APF wordt nog verder evident wanneer duidelijk wordt gemaakt dat het APF ook vrijwillige aanvullende pensioenregelingen, zoals de netto spaarregeling uit het pensioenakkoord, uit kan voeren. Mede vanwege de voorziene ringfencing zou dit naar onze mening ook tot de mogelijkheden moeten kunnen behoren. Uit oogpunt van flexibiliteit zou een uitvoering van de vrijwillige aanvullende pensioenregelingen dit zowel in combinatie met de uitvoering van de basisregeling, als losstaand moeten kunnen plaatsvinden.

VII. Buitenlandse pensioenregelingen

Wij onderschrijven dat de internationale ambities van het APF op dit moment niet meer op de voorgrond staan. Zoals aangegeven in onze eerdere consultatie reactie op de API (april 2013), zijn wij van mening dat de aanpassingen en het maatwerk dat noodzakelijk zou zijn geweest met betrekking tot de FTK financieringsvereisten van het APF, in de praktijk onuitvoerbaar zijn en het APF tevens niet concurrerend maken in de Europese pensioenmarkt. Wij verwelkomen uw reactie dat u als autoriteiten waar mogelijk en opportuun de marktpartijen zult steunen die grensoverschrijdende toepassing van de PPI willen realiseren. Indien in de toekomst het Europese financieel toetsingskader gestalte

krijgt ("IORP2") zal naar onze mening ook het APF voor niet-Nederlandse DB pensioenregelingen alsnog een potentieel interessante pensioeninstelling kunnen worden.

Mocht u naar aanleiding van deze reactie behoefte hebben aan een nadere toelichting, dan kunt u daarvoor contact opnemen met:

- Jacqueline Lommen (tel: 010-2241283 / 06- 11317279, e-mail: j.lommen@robeco.nl) of
- Robert Slange (tel: 010-2243088 / 06-12049079, e-mail: r.slange@robeco.nl).

Met vriendelijke groet,

Roderick Munsters
CEO Robeco Groep NV